

Vaccinatieschema voor diergroep (oorspronkelijke) duiven

KLEINDIER
MAGAZINE

Kleindier Liefhebbers Nederland
www.kleindierliefhebbers.nl
info@kleindierliefhebbers.nl

kleindierliefhebbers.nl

kleindierliefhebbers.nl

uitgave 2024

Jonge duiven enten vanaf 4 weken leeftijd zorgt, dat dragerschap van de ziektes, waartegen de entstof werkt, onderdrukt wordt. Duiven kunnen preventief geënt worden minimaal 3 weken voor het begin van tentoonstellingsseizoen. Kweekduiven worden tegelijk geënt met de showduiven, maar beter nog 4 weken voor het koppelen. Zo worden jonge duiven 2x per jaar en overjaarse duiven 1x per jaar geënt tegen ziekten. Het gehele duivenbestand enten wordt aanbevolen. Enten tijdens de rui geeft stagnatie en strepen in de groei van veren.

Paramyxo virus (PPMV1)
New Castle Disease/pseudovogelpest
Verplichte enting voor reizen naar het buitenland. Niet verplicht voor binnenlandse tentoonstellingen. KLN adviseert om 1x per jaar alle duiven in het hok te laten vaccineren. Enting geeft minder sterfte en klinische symptomen na een PPMV aanval. Entstoffen: Colombovac PMV®, Nobilis paramyxo P201®, Pharmavac PHA®, Columba® RP vacc®.

Pokkenvirus (pox)
Enting is niet verplicht. KLN adviseert duivenbestand met pokkenproblemen te vaccineren. Entstoffen: Diftovac®. Als entstof niet beschikbaar is, dan CheviPok® gebruiken.

Paratyfus Salmonella bacterie (S. typhimurium variant Copenhagen).
Enting is niet verplicht. KLN adviseert duivenbestand met salmonellaproblemen te enten. In Nederland zijn geen entstoffen beschikbaar. Salmoporc® en Salmovir® mogen toegepast worden. Salmonella enting verhindert niet, dat de infectie toch aanslaat. Enten past in het bestrijdingsplan om hok en duiven Salmonellavrij te maken.

Vaccinatieschema voor diergroep (oorspronkelijke) duiven

Streptococcen bacterie (S. gallolyticus)
Entstof is niet beschikbaar. Wel kan deze bacterie goed behandeld worden met antibiotica.

Herpes virus (PHV1)
Enting is niet verplicht. KLN adviseert duivenbestand met herpesproblemen te enten. Entstof: Pharmavac PHA®.

Adeno virus (FAdV-8)
Enting is niet verplicht. KLN adviseert duivenbestand bij fokkers met adenoproblemen te enten. Entstof: Pharmavac PHA®.

Circo virus
Entstof is niet beschikbaar. Circoveldvirus infectie kan niet behandeld worden, maar selectie, hygiëne en voeding onderdrukken de symptomen.

Ornithose Chlamydophila psittaci bacterie
Entstof is niet beschikbaar. Wel kan deze ziekte goed behandeld worden met antibiotica.

Uitleg toedieningsvormen vaccins:
Injectie enting: Altijd de bijsluiter lezen. Gebruik geen spuit met zuiger(stopje) van natuurlijk rubber of butyl-elastomeer. Gebruik steriele naalden (0,6 x 16 mm of 0,6 x 18 mm) en spuit (2-delig) met 0,25 of 0,3 of 0,5 ml zichtbaar. Wissel regelmatig naald om braamvorming en ziekteoverdracht van duif op duif te voorkomen. GEEN desinfectiemiddel of alcohol gebruiken op naald of nek, omdat levende entstoffen dan onwerkzaam worden. Haal entstof uit de koelkast om enkele uren op kamertemperatuur (15-25°C) te komen. *De injectie moet door een dierenarts toegediend worden.* De injectieplaats is onderhuids aan de rugzijde van de nek in het onderste nekdriehoek van de duif. Gebruik altijd 1 entdosis (1/1) per duif.
Follikel bil methode: Trek aan zijkant van de bil 10 tot 15 veren uit follikels richting de voet van de duif. Let op bloeden over de onbedekte huid, want bloed leidt tot versterkte entreacties na de pokkenenting. Voor, tijdens of na enting mag geen desinfectiemiddel of alcohol op de huid toegepast worden. Borstel entstof met een klein zuiver borsteltje op en in de veerfollikels. Gebruik per duif 1 entdosis (1/1). Pokkenenting laat 3 weken in de veerfollikels kleine korstverdikkingen zien. Pokjes verdwijnen vanzelf en nieuwe veren groeien weer uit.

Ieder entschema gaat in overleg met uw eigen dierenarts.
Laat eerst onderzoeken welke dreigingen bij uw duiven voorkomen. Enten betekent nooit het moet, maar geeft minder problemen en gezondere duiven. Dierenarts onderzoekt infecties via bloed of swabs uit cloaca, keel/luchtpijp of aangetaste organen. Swabs worden microscopisch bekeken op parasieten, of na kweek op bacteriën of via PCR DNA op ziekteverwekkers.

Belangrijk naast vaccinaties:
Naast dreigingen is het nodig preventief of metafylactisch parasieten te onderdrukken.

Uitwendige parasieten:
Luizen, mijten, teken: stuitluis, lange veerluis, schachtmijt, vederschurftmijt, duiventek. Behandel hokken en duiven met geregistreerde middelen voor pluimvee: Elector®, ByeMite®, Exzolt® of pyrethrinen (permethrin, tetramethrin, pyrethrine, piperonylbutoxide, geraniol) combinaties. Producten met ivermectine of moxidectine voor gebruik op huid van duiven werken tegen inwendige (wormen) en uitwendige parasieten (luizen en mijten). Gebruik Silicapoeiders in hokken en nestbakken.

Inwendige parasieten:
Coccidiose: Eimeria soorten worden met mest uitgescheiden en infecteren andere duiven. De parasiet graast de darmwand af en geeft waterige mest met soms bloed. In mest onder de microscoop zijn kleine eitjes en soort vast te stellen.
Wormen: spoelworm, haarworm, lintworm, leverbotworm. Wormen veroorzaken vermagering en diarree. Spoel- en haarworm eet darminhoud, lintworm eet darmwand. In mest onder de microscoop zijn worm-eieren en soort vast te stellen.
Het Geel: Trichomonas, Hexamita: ééncellige zweepdiertjes veroorzaken slijmvliesontsteking in de bek, krop, slokdarm, cloaca en bij jonge duiven de navel en darmen. Met een diepe swab uit keel en krop of cloaca onder de microscoop zijn de zweepdiertjes en soort vast te stellen.

Voorzorgsmaatregelen:
Enkele momenten in het jaar hebben duiven extra ondersteuning nodig. Droge hokken, schone drinkwaterbakken, grondige reiniging in de hokken geven minder insleep en incidentie van ziekteproblemen. Verhitten van vloer, wanden en nesten met een brander geeft droge hokken en minder parasietendruk. Laat regelmatig duiven en mest onderzoeken op het Geel en parasieten. Drinkwateropname van 25 duiven is 1 liter per dag. Bij koud weer halveert dit en pas medicatie hierop aan. Gebruik bij duiven geen zalf of olieachtige vloeistof, omdat veren dan samenklitten. Tijdens rui heeft de duif extra eiwitten nodig voor nieuwe veergroei. Tijdens opfok heeft de jonge duif extra dierlijk eiwit en mineralen nodig voor botopbouw. Tijdens koude en donkere dagen heeft de duif extra vitaminen nodig. Roostervloeren geven minder contact met mest. Tijdens het broedseizoen hebben duivinnen extra Calcium en Fosfaat nodig voor vorming eischaal en botgroei bij de jongen.

Geregistreerde diergeneesmiddelen voor duiven:
Na onderzoek en in overleg met de dierenarts zijn verschillende medicijnen geregistreerd voor gebruik bij duiven (zie www.cbg-meb.nl : diergeneesmiddeleninformatiebank: doeldier: duiven)

*Drs H T Arts dierenarts Kleindier Liefhebbers Nederland
KLN 1 november 2024*

Vaccinatieschema voor diergroep (oorspronkelijke) duiven